

Spółdzielcza Grupa Bankowa

Lubuski Bank Spółdzielczy

**Informacja Lubuskiego Banku Spółdzielczego
o charakterze jakościowym i ilościowym dotycząca adekwatności kapitałowej
oraz zakresu informacji podlegających ogłoszeniu
według stanu na 31.12.2019 roku**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Informacje ogólne	3
III.	Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami	3
IV.	Fundusze własne	19
V.	Adekwatność kapitałowa	19
VI.	Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia	20
VII.	Ryzyko kredytowe kontrahenta	31
VIII.	Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	31
IX.	Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	31
X.	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	31
XI.	System Kontroli Wewnętrznej.....	32
	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska	
XII.	kierownicze	33
	Ujawnienia w zakresie informacji o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej	
XIII.	i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe	35
XIV.	Dźwignia finansowa	36
XV.	Aktywa obciążone i wolne od obciążeń	36

Załącznik nr 1 Informacja na temat funduszy własnych

Załącznik nr 2 Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego

**Załącznik nr 3 Oświadczenie Zarządu Banku dotyczące ogólnego profilu ryzyka
związanego ze strategią działalności**

**Załącznik nr 4 Oświadczenie Zarządu Banku dotyczące adekwatności ustaleń
związanych z zarządzaniem ryzykiem**

I. Wstęp

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w Części Ósmej oraz ustawy Prawo bankowe dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie według stanu na 31.12.2019 r.

II. Informacje ogólne

1. Lubuski Bank Spółdzielczy z siedzibą w Międzyrzeczu, ul. Kazimierza Wielkiego 24, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na 31.12.2019 roku.
2. Do 29.04.2020 roku Bank działał pod nazwą Gospodarczy Bank Spółdzielczy Międzyrzecz.
3. Na koniec 2019 roku Bank prowadził działalność poprzez:
Centralę w Międzyrzeczu,
Oddziały: Międzyrzecz; Bledzew; Przytoczna; Trzciel; Zbąszynek; Santok; Skwierzyna; Gorzów Wlkp.
Filie: Pszczew; Świebodzin; Szczaniec;
Punkty Kasowe: Brójce; Międzyrzecz; Trzciel; Skwierzyna; Lipki Wielkie.
Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego.
Bank ogłasza informacje w ujęciu indywidualnym.
4. Bank w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Bank jest zrzeszony z SGB-Bankiem S.A. w Poznaniu oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.
6. Bank nie posiada udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
7. Bank nie prowadzi działalności handlowej.
8. Stopa zwrotu z aktywów ROA netto według stanu na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 0,59%.

III. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Prowadzenie działalności narażonej na ryzyko zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową Strategią zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami Strategii GBS Międzyrzecz na lata 2018-2021 i podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku. Strategia zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. planem finansowym, a także zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami istotnymi.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

4. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. Ogólne zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami w 2019 roku regulowała Strategia zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz (ostatnia zmiana wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku nr 164/2019 z 06.06.2019 r.), która określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.
5. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
6. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, o których mowa w ust. 1, zaliczane są:
 - 1) ryzyko kredytowe;
 - 2) ryzyko operacyjne;
 - 3) ryzyko walutowe;
 - 4) ryzyko koncentracji;
 - 5) ryzyko płynności;
 - 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
 - 7) ryzyko kapitałowe;
 - 8) ryzyko braku zgodności.
7. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:
 - 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
 - 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
 - 3) system limitów ograniczających ryzyko;
 - 4) system informacji zarządczej;
 - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
8. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, zmian w profilu ryzyka, skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych.
9. Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
 - 2) uchwała Strategię działania Banku oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
 - 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, Strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
 - 4) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, będącą integralną częścią Regulaminu organizacyjnego, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
 - 5) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej ładu korporacyjnego;
 - 6) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
 - 7) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej bancassurance;
 - 8) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;
 - 9) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, oraz nadzoruje ich przestrzeganie;
 - 10) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 11) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;

- 12) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
 - 13) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
 - 14) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie lub drugim poziomie przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych;
 - 15) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
 - 16) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.
10. Zarząd Banku:
- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
 - 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
 - 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
 - 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
 - 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie (operacyjnym) od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
 - 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
 - 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
 - 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
 - 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
 - 10) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku poprzez zatwierdzenie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka istotnego, w których to zasadach są określone limity;
 - 11) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
 - 12) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
 - 13) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
 - 14) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
 - 15) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki w zakresie bancassurance;

- 16) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez stanowisko audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 17) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku; jednym z elementów informacji zarządczej jest raport z realizacji apetytu na ryzyko.
11. Bank stosuje metody (modele) identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka, w przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
12. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
13. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.
14. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
15. Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
16. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej. System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:
- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
 - 2) profilu ryzyka;
 - 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
 - 4) wyników testów warunków skrajnych;
 - 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
17. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.
18. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:
- 1) **ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie**
zasady dotyczące tych ryzyk zdefiniowane zostały w następujących dokumentach:
 - a) „Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” (ostatnia zmiana wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku nr 222/2019 z 18.07.2019 r.),
 - b) „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” przyjęte Uchwałą Zarządu nr 371/2018 z dnia 20.12.2018 r.,

- c) „Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” przyjęte Uchwałą Zarządu nr 370/2018 z dnia 20.12.2018 r.,
- d) „Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” (ostatnia zmiana wprowadzona Uchwałą Zarządu nr 380/2018 z dnia 27.12.2018 r.).

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują również:

- 1) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych (według wartości bilansowej brutto) w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 7%,
- 2) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych (według wartości bilansowej brutto) od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%;
- 3) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 85% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 250% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,

- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 7% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 15% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poziomów ustalonych w Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie jest:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 7% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 85% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie tym klientom detalicznym, w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poziomów ustalonych w Banku.
- 2) stosowanie szczegółowych limitów LtV na poziomie nie przekraczającym maksymalnego poziomu określonego w Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym uregulowana została w regulacji dotyczącej tego ryzyka.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego, któremu podlega Zespół ryzyk bankowych, którym kieruje Kierownik nadzorujący m.in. pracę pracowników monitorowania indywidualnego ryzyka kredytowego;
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów), któremu podlegają Oddziały Banku;
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. wsparcia sprzedaży w zakresie nadzoru nad:
 - a) analizami kredytowymi, któremu podlega: Zespół analiz kredytowych.
 - b) pracami Stanowiska ds. windykacji i restrukturyzacji

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, która w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz zatwierdza cele strategiczne (w tym apetyt na ryzyko w zarządzaniu ryzykiem kredytowym) zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem; udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi Zarządu albo Członkowi Rady Nadzorczej Banku, o której mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz art. 46 § 1 pkt 8 ustawy Prawo spółdzielcze;

- 2) Zarząd, który zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, wyznacza osoby odpowiedzialne za ich opracowanie, wprowadzenie i aktualizację, odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym, podejmuje decyzje kredytowe oraz decyzje, dotyczące ustaleń/wyników procesu monitoringu ekspozycji kredytowych, zgodnie z zapisami procedury dotyczącej klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków;
- 3) Kierownik zespołu ryzyk bankowych wykonujący zadania związane z:
 - a) opracowywaniem oraz okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych, obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
 - b) zapewnieniem zgodności opracowywanych procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - c) opracowywaniem i aktualizowaniem zasad oceny wartości zabezpieczeń;
 - d) pomiarem i monitorowaniem portfelowego ryzyka kredytowego;
 - e) ustalaniem limitów związanych z działalnością kredytową;
 - f) okresową weryfikacją limitów związanych z działalnością kredytową;
 - g) sporządzanie raportów w zakresie ryzyka kredytowego dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej;
 - a) prowadzeniem analiz potwierdzających dostosowanie przyjętych limitów do poziomu ryzyka kredytowego.
- 4) Pracownicy monitorowania indywidualnego ryzyka kredytowego – działający w ramach Zespołu ryzyk bankowych, wykonujący zadania związane w szczególności z:
 - a) badaniem terminowości spłat kredytów;
 - b) badaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta;
 - c) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń.
- 5) Zespół analiz kredytowych – wykonujący zadania związane w szczególności z:
 - a) analizą wniosków kredytowych (powyżej określonego progu), w tym oceną zdolności kredytowej i oceną adekwatności proponowanego zabezpieczenia;
 - b) przygotowaniem propozycji decyzji kredytowej;
 - c) przygotowaniem umów kredytowych oraz innych wymaganych umów dotyczących analizowanych wniosków.
- 6) Stanowiska doradcy kredytowego, które odpowiadają w szczególności za:
 - a) pozyskiwanie klientów;
 - b) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt;
 - c) weryfikację danych o klientach;
 - d) dokonywanie analizy wniosków kredytowych (poniżej określonego progu), w tym oceną zdolności kredytowej i oceną adekwatności proponowanego zabezpieczenia, i przygotowanie propozycji decyzji kredytowej;
 - e) przygotowanie umów kredytowych dotyczących analizowanych wniosków;
 - f) wprowadzanie danych dotyczących kredytu do systemu ewidencyjno-księgowego,
 - g) uruchamianie kredytów;
 - h) bieżącą kontrolę terminowości spłat kredytów;
 - i) bieżący kontakt z klientem.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym (tzn. rozwiązania organizacyjne uwzględnione w organizacji procesu zarządzania ryzykiem kredytowym dotyczą również nadzoru i zarządzania nad ryzykiem koncentracji) z uwzględnieniem następujących uszczegółowień:

- 1) Zadania Głównego Księgowego: monitorowanie na bieżąco poziomu ekspozycji kredytowych udzielonych osobom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo Bankowe,
- 2) Zadania pracowników:

- a) analizujących wnioski kredytowe/wnioski o pożyczkę/zlecenie udzielenia gwarancji bankowej: przed udzieleniem kredytu/pożyczki/gwarancji bankowej osobom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo Bankowe, pracownik zasięga informacji o dotychczasowym wykorzystaniu limitu,
- b) doradców kredytowych: zgłaszają odpowiednim stanowiskom w przypadku, gdy udzielenie analizowanego kredytu/pożyczki/gwarancji spowoduje osiągnięcie lub przekroczenie łącznej wartości ekspozycji wobec jednego klienta lub grupy powiązanych klientów na poziomie 10% wartości uznanego kapitału Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem DEK i EKZH została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym. W szczególności stanowiska/komórki odpowiedzialne na poszczególnych szczeblach zarządzania za portfelowe ryzyko kredytowe odpowiadają również, w tym samym zakresie, za ryzyko wynikające z portfela DEK i EKZH.

Zgodnie z definicją zawartą w Rekomendacji T, Bank nie jest istotnie zaangażowany w detaliczne ekspozycje kredytowe oraz zgodnie z definicją zawartą w Rekomendacji S, Bank nie jest istotnie zaangażowany w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie.

2) ryzyko płynności,

zasady dotyczące tego ryzyka zdefiniowane zostały w dokumencie: „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” przyjętym Uchwałą Zarządu nr 362/2018 z dnia 20.12.2018 r.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma charakter skonsolidowany i całościowy, co oznacza zarządzanie płynnością w odniesieniu do pozycji bilansowych i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2019 r. ryzyko płynności pozostawało na bezpiecznym poziomie.

Nadzór nad identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności w Banku sprawuje Prezes Zarządu. Za nadzór nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, odpowiada Wiceprezes Zarządu ds. finansowych nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Zespół finansowo-księgowy, będący komórką zarządzającą „wolnymi środkami”. Zadania związane z pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół ryzyk bankowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne w następujący sposób:

- a) GBS Międzyrzecz dąży do zapewnienia odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych. Pozyskiwanie depozytów o długich terminach wymagalności pozwala otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym.
- b) Finansowanie kredytów odbywa się poprzez depozyty stabilne (osad), nadwyżkę funduszy własnych nad majątkiem trwałym oraz wykorzystując długoterminowy kredyt (powyżej 1 roku) zaciągnięty w banku zrzeszającym.

- c) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania z banku zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości banku zrzeszającego; w sytuacji awaryjnej dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.
- d) Bank w 2019 roku utrzymywał nadwyżkę skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżkę skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku.
- e) GBS Międzyrzecz stale dąży do podnoszenia stabilności źródeł finansowania poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych (głównie od osób fizycznych) po akceptowalnej cenie.
- f) Nadzorcze normy płynności utrzymywane były na bezpiecznym poziomie, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych. W 2019 roku nie odnotowano przypadków przekroczenia nadzorczych norm płynności.
- g) Wielkość wskaźnika LCR (stanowiący zabezpieczenie przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności) utrzymywany był na poziomie wyższym niż nadzorcze minimum obowiązujące w 2019 r., czyli ponad 100%.
- h) Bank posiada plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej, które w swych założeniach wykorzystują wyniki scenariuszowych testów warunków skrajnych.

3) ryzyko stopy procentowej,

zasady dotyczące tego ryzyka zdefiniowane zostały w dokumencie: „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz”, przyjętym Uchwałą Zarządu nr 381/2018 z dnia 27.12.2018 r.

Celem strategicznym polityki Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku. Ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomierniej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów. W konsekwencji ma to pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów (funduszy własnych).

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają

- a) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka stopy procentowej nadzorujący komórkę monitorowania ryzyka;
- b) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”

Zadania związane z kształtowaniem pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych Banku wykonują odpowiednio:

- a) Zarząd w zakresie ustalania oprocentowania produktów oraz decyzji kształtujących poziom pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) Dyrektorzy lub Zespół ryzyk bankowych w zakresie składania propozycji zmian w strukturze aktywów i pasywów oraz propozycji zmian oprocentowania produktów,
- c) Członek Zarządu poprzez ustalanie w ramach posiadanych kompetencji indywidualnego oprocentowania produktów,
- d) Zespół finansowo-księgowy w zakresie kształtowania poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, np. składanie depozytów w banku zrzeszającym,
- e) stanowiska obsługi klienta przez przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku oraz związane z kontrolą zależności pomiędzy ryzykiem stopy procentowej a innymi ryzykami bankowymi wykonuje Zespół ryzyk bankowych.

4) ryzyko walutowe,

zasady dotyczące tego ryzyka zdefiniowane zostały w dokumencie: „Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” przyjętym Uchwałą Zarządu nr 271/2019 z dnia 29.08.2019 r.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest zapewnienie klientom kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem banku zrzeczającego. Bank prowadzi politykę zamkniętych pozycji walutowych indywidualnych oraz pozycji całkowitej oraz maksymalnie ogranicza ekspozycję na ryzyko kursowe. Transakcje wymiany walut z bankiem zrzeczającym nie mają charakteru spekulacyjnego, a służą zamykaniu pozycji klientowskich. Bank nie zawiera transakcji zaliczanych do portfela handlowego.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny kluczowych aspektów zarządzania ryzykiem walutowym w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem walutowym, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka walutowego sprawuje Prezes Zarządu.

Nadzór operacyjnym zarządzaniem ryzykiem walutowym, sprawuje Wiceprezes ds. finansowych, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Za zadania związane z zarządzaniem działalnością walutową odpowiada Zespół finansowo-księgowy. Za zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka walutowego Banku odpowiada Zespół ryzyk bankowych.

5) ryzyko operacyjne,

zasady dotyczące tego ryzyka zdefiniowane zostały w dokumencie: „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” przyjętym Uchwałą Zarządu nr 236/2013 z dnia 27.06.2013 r. (tekst jednolity wprowadzony Uchwałą Zarządu nr 362/2016 z 20.10.2016 r. z późn. zm.) oraz w „Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” zmienionej Uchwałą Zarządu nr 235/2018 z dnia 31.08.2018 r.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne. Wdrażanie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określanie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, służy również przeciwdziałaniu nadużyciom wewnętrznym i zewnętrznym.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku odpowiada Prezes Zarządu. Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Banku odpowiedzialni są za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych jednostkach w zakresie działań określonych w Regulaminie organizacyjnym Banku.

Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO) pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka operacyjnego w Banku wykonuje Zespół ryzyk bankowych.

19. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje:

- a) Zespół ryzyk bankowych, który na 31.12.2019 roku obejmował swoim zakresem działania monitorowanie następujących ryzyk: kredytowego i koncentracji zaangażowań, operacyjnego, walutowego, płynności, stopy procentowej, kapitałowego,

- b) Stanowisko ds. windykacji i restrukturyzacji,
 - c) Stanowisko ds. zgodności, które na 31.12.2019 roku obejmowało swoim zakresem działania monitorowanie ryzyka braku zgodności.
20. W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania.

Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Ryzyko kredytowe identyfikuje się przed udzieleniem kredytu i ogranicza poprzez stosowanie standardów kredytowych, przyjęcie metodyki oceny zdolności kredytowej i przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń. Po udzieleniu kredytu ryzyko kredytowe identyfikuje się poprzez monitoring kredytowy, badając ryzyko pojedynczego kredytu oraz łącznego zaangażowania kredytowego w Banku.

Bank dokonuje również pomiaru i monitorowania portfelowego ryzyka kredytowego. Proces pomiaru ryzyka kredytowego w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie udokumentowany jest w raportach przekazywanych cyklicznie Zarządowi Banku.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny poziomu ryzyka kredytowego portfela kredytowego w tym koncentracji obejmują:

- 1) ocenę struktury podmiotowej (ogółem i w podziale na Oddziały), rodzajowej (wg instrumentu finansowego) i jakościowej portfela kredytowego,
- 2) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych grupach podmiotowych klientów, oddziałach Banku, grupach produktów),
- 3) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- 4) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- 5) raportowanie wartości odzysku z zabezpieczeń,
- 6) monitorowania kredytów, ich struktury,
- 7) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- 8) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- 9) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- 10) ocenę struktury zobowiązań pozabilansowych ogółem,
- 11) zestawienie dużych ekspozycji pokazujące wartość ekspozycji danego klienta lub grupy powiązanych klientów przed i po uwzględnieniu redukcji ryzyka kredytowego i wyłączeń oraz odniesienie tych wartości do uznanego kapitału Banku,
- 12) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na branże pokazujące łączną wartość ekspozycji związanych z daną branżą, strukturę branżową ekspozycji kredytowych, skalę ekspozycji zagrożonych w danej branży oraz odniesienie ekspozycji w każdej branży do uznanego kapitału Banku; dodatkowo jeżeli łączna kwota ekspozycji w danej branży przekracza 30% łącznej kwoty ekspozycji, to Bank, przynajmniej raz w roku przeprowadza analizę, czy w tej branży występuje ryzyko wynikające z koncentracji ekspozycji wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami,
- 13) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na rodzaje zabezpieczenia pokazujące łączną wartość ekspozycji zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, strukturę stosowanych rodzajów zabezpieczenia, strukturę jakościową (skalę kredytów zagrożonych w danym rodzaju zabezpieczenia) oraz odniesienie ekspozycji zabezpieczonych każdym rodzajem zabezpieczenia do uznanego kapitału Banku, dodatkowo w ramach zabezpieczeń nierzeczywistych Bank przeprowadza przynajmniej raz w roku dodatkowe analizy koncentracji tych zabezpieczeń według dostawcy poręczenia lub gwarancji,
- 14) identyfikację koncentracji, z którymi może się wiązać efekt domina, Bank gromadzi, możliwie obszerne informacje o powiązaniach, najczęściej o charakterze jakościowym, dotyczące zależności biznesowych, ekonomicznych, rodzinnych, przy czym ze szczególną starannością są gromadzone informacje dotyczące klientów posiadających duże ekspozycje,

- 15) przeprowadzanie testów warunków,
- 16) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów,
- 17) monitorowanie skuteczności działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych,

Analizy (Raporty) z zakresu oceny ryzyka kredytowego w tym koncentracji otrzymują: w cyklach kwartalnych – Zarząd, Rada Nadzorcza, Stanowisko ds. Kontroli wewnętrznej, Stanowisko ds. zgodności, z tym, że:

- 1) raportowanie wartości odzysku z zabezpieczeń odbywa się dla Zarządu i zostało określone w cyklach rocznych,
- 2) informacja z wykonania działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych przekazywana jest Zarządowi i Radzie Nadzorczej w cyklach półrocznych,
- 3) wyniki testów warunków skrajnych portfela kredytowego przedstawiane są Zarządowi w cyklach kwartalnych a Radzie Nadzorczej, Stanowisku ds. Kontroli wewnętrznej i Stanowisku ds. zgodności w cyklach półrocznych,
- 4) wyniki testów warunków skrajnych w ramach pomiaru ryzyka koncentracji przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej w cyklach rocznych,
- 5) informacja o powiązaniach, o charakterze jakościowym, dotycząca zależności biznesowych, ekonomicznych, rodzinnych jest przedstawiana Zarządowi i Radzie Nadzorczej w cyklach rocznych.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny poziomu ryzyka DEK zawierają dane na temat: skali zaangażowania Banku w DEK, poziomu i struktury portfela DEK, stopnia przestrzegania przyjętych limitów, poziomu i struktury jakościowej portfela DEK oraz poziomu utworzonych rezerw celowych, wyników testów warunków skrajnych. Raportowanie odbywa się w cyklach kwartalnych dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Stanowiska ds. Kontroli wewnętrznej, Stanowiska ds. zgodności, z wyjątkiem wyników testów warunków skrajnych, które odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej i zostało określone w cyklach rocznych.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny poziomu ryzyka EKZH zawierają dane na temat: skali zaangażowania Banku w EKZH, struktury portfela EKZH, stopnia przestrzegania przyjętych limitów, struktury jakościowej portfela EKZH oraz poziomu utworzonych rezerw celowych, stopnia pokrycia EKZH zabezpieczeniami, wyników testów warunków skrajnych, oceny ryzyka związanego z finansowaniem długoterminowych aktywów, jak również wykaz EKZH, w przypadku których wystąpiło przekroczenie limitów LtV i informację o zmianach cen na rynku nieruchomości. Raportowanie odbywa się w cyklach rocznych dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Stanowiska ds. Kontroli wewnętrznej, Stanowiska ds. zgodności, z wyjątkiem:

- 1) wyników testów warunków skrajnych, które odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej, i zostało określone w cyklach rocznych,
- 2) stopnia przestrzegania przyjętych limitów, które odbywa się dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Stanowiska ds. Kontroli wewnętrznej, Stanowiska ds. zgodności, i raportowane jest cyklach kwartalnych,
- 3) wykazu EKZH, w przypadku których wystąpiło przekroczenie limitów LtV, które odbywa się dla Zarządu, i zostało określone w cyklach rocznych,
- 4) informacji o zmianach cen na rynku nieruchomości, które odbywa się dla Zarządu, i zostało określone w cyklach półrocznych,

Bank sporządza również:

- 1) sprawozdanie z realizacji polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, które otrzymują w cyklach półrocznych – Zarząd i Rada Nadzorcza i obejmuje ono raport z realizacji celów strategicznych określonych w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, informację na temat stopnia przestrzegania szczegółowych limitów oraz informację na temat skali odstępstw od przyjętych standardów postępowania,
- 2) sprawozdanie z realizacji polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, które w cyklach rocznych otrzymują Zarząd i Rada Nadzorcza, i obejmuje ono raport z realizacji celów strategicznych określonych w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, informację na temat stopnia przestrzegania szczegółowych limitów, informację na temat skali odstępstw od przyjętych standardów postępowania.

Ryzyko płynności

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka (w tym przyjętych limitów), kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności, ocenę skutków podejmowanych decyzji oraz podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów, dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 6) analizy wskaźników płynności;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny ryzyka płynności otrzymują: w cyklach miesięcznych – Wiceprezes ds. finansowych, w cyklach kwartalnych – Zarząd, a w cyklach półrocznych – Rada Nadzorcza oraz Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko ds. Kontroli wewnętrznej.

Ryzyko stopy procentowej

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej. Do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmiany w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmiany w wyniku z tytułu odsetek. Badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne Banku. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym. Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej otrzymują: w cyklach kwartalnych – Zarząd, a w cyklach półrocznych – Rada Nadzorcza oraz Stanowisko ds. zgodności i Stanowisko ds. Kontroli wewnętrznej.

Ryzyko walutowe

W zakresie prowadzonej działalności walutowej, ocena ryzyka walutowego obejmuje:

- 1) analizę pozycji walutowych Banku,
- 2) wpływ zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- 3) analizę wskaźników,
- 4) analizę stanów i oprocentowania depozytów walutowych,
- 5) analizę stanów na rachunkach NOSTRO,
- 6) limity w zakresie dopuszczalnego ryzyka walutowego,
- 7) testy warunków skrajnych.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny ryzyka walutowego otrzymują: w cyklach kwartalnych – nadzorujący Członek Zarządu i Zarząd, a w cyklach rocznych – Rada Nadzorcza oraz Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko ds. Kontroli wewnętrznej.

Ryzyko operacyjne

Przedmiotem monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego są:

- 1) aktywa narażone na ryzyko operacyjne,
- 2) zdarzenia operacyjne i ich skutki w podziale na obszary działania Banku,
- 3) wielkości objęte limitami lub wartościami progowymi na ryzyko operacyjne,

- 4) skuteczność podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego,
- 5) efekty działań podjętych w ramach zaleceń pokontrolnych,
- 6) skuteczność funkcjonowania mechanizmów kontrolnych.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego, zarejestrowane w 2019 roku, w podziale na rodzaj i kategorie, przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj zdarzeń	Kategoria zdarzeń	Liczba zdarzeń	Strata brutto w tys. zł
1. Oszustwa wewnętrzne	–	0	0,0
2. Oszustwa zewnętrzne	Bezpieczeństwo systemów	1	0,0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Bezpieczeństwo środowiska pracy	1	0,0
	Stosunki pracownicze	2	89,2
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Wady produktów	1	0,0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	2	1,9
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	40	0,7
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	1	0,0
	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	10	0,4
	Sprzedawcy i dostawcy	1	0,0
	RAZEM	59	92,2

Wobec zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa systemów zastosowano właściwe mechanizmy kontroli ryzyka i Bank w związku z ich wystąpieniem nie poniósł straty. W zakresie oszustw:

- 1) Oszustwa wewnętrzne nie wystąpiły;
- 2) Wykryto intensywną próbę ataku na stronę internetową Banku, która spowodowała kilkunastominutową przerwę w działaniu strony.

Większość zdarzeń to najczęściej incydenty z kwotą strat równą zero, czyli zdarzenia „o mało co”, a dotyczące krótkotrwałych przerw w pracy systemów i bankomatów, typowych błędów operatorskich oraz drobnych usterek sprzętowych. Na kwotę 89,2 tys. zł składają się zdarzenia związane z wypłatą wynagrodzeń po dobrowolnym rozwiązywaniu współpracy przez pracowników przyłączonego w dniu 2.09.2019 r. Banku Spółdzielczego w Santoku. Pod koniec listopada 2019 roku doszło do wysadzenia bankomatu w Zbąszynku i nieskutecznej próby zaboru gotówki. Z tytułu szkody ubezpieczeniowej na bankomacie Bank uzyskał odszkodowanie 56,4 tys. zł. Wydatek związany z wymianą bankomatu na nowy został poniesiony w 2020 roku.

Rzeczywista wielkość strat brutto 92,2 tys. zł jest zdecydowanie niższa niż regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego, który wynosi 1 414 tys. zł i stanowi tylko 6,52% rocznego wymogu kapitałowego. Ogólny profil ryzyka operacyjnego jest niski.

Analizy (Raporty) z zakresu oceny ryzyka operacyjnego otrzymują: w cyklach miesięcznych. Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO), w cyklach półrocznych – Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko ds. Kontroli wewnętrznej.

W 2019 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia powodujące straty przekraczające jednostkowo 2% funduszy własnych Banku. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jako zadanie ciągłe. W ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.

W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

21. Opis zasad polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Podstawową zasadą funkcjonującą w Banku przy podejmowaniu pozytywnej decyzji kredytowej jest posiadanie przez klienta zdolności do spłaty kredytu. Przyjmowane zabezpieczenia traktowane są jako źródło spłaty kredytu, w przypadku gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia, tym samym jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty kredytu nie zastępuje konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej, za wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe.

Bank podejmuje szereg czynności, by zweryfikować prezentowane zabezpieczenia i zapewnić odpowiednią ich wartość w całym okresie trwania umowy. Bank bada w przypadku kredytów podlegających Rekomendacji S wskaźnik LtV przed podjęciem decyzji o udzieleniu kredytu, oraz podczas trwania umowy raz do roku. Przy wyznaczaniu akceptowalnego poziomu LtV Bank bierze pod uwagę m.in.:

- 1) okres, na jaki zawarta jest umowa,
- 2) rodzaj nieruchomości,
- 3) rodzaj ekspozycji kredytowej,
- 4) stopień odzyskiwalności zaangażowanych środków z danego typu zabezpieczenia,
- 5) wartość pozostałych zabezpieczeń.

Bank ustala zabezpieczenia w porozumieniu z ustanawiającym, biorąc pod uwagę między innymi:

- 1) rodzaj i wysokość zobowiązania oraz okres, na jaki środki zostają przekazane,
- 2) status prawny Ustanawiającego,
- 3) sytuację finansową i gospodarczą ustanawiającego oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie,
- 4) istnienie powiązań organizacyjnych lub gospodarczych pomiędzy kredytobiorcą a ustanawiającym będącym osobą trzecią,
- 5) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z przekazaniem środków,
- 6) cechy danego zabezpieczenia wynikające z dotyczących go przepisów prawa oraz umów o ustanowienie zabezpieczenia (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku),
- 7) przewidywany nakład pracy Banku oraz związane z ustanowieniem zabezpieczenia koszty Banku oraz klientów Banku,
- 8) realną możliwość oraz długość przewidywanego terminu pełnego zaspokojenia roszczeń Banku z przyjętego zabezpieczenia,
- 9) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia (w przypadku zabezpieczeń rzeczowych) oraz zadłużenie ustanawiającego (w przypadku zabezpieczenia osobistego),
- 10) rynkową wartość zabezpieczenia,
- 11) realną możliwość zaspokojenia się Banku z proponowanych zabezpieczeń w trakcie postępowania egzekucyjnego lub upadłościowego.

Bank stosuje w szczególności następujące zabezpieczenia:

- 1) weksel własny in blanco,
- 2) poręczenie wekslowe (awal),
- 3) poręczenie cywilne,
- 4) gwarancja bankowa,
- 5) przelew (cesja) wierzytelności,
- 6) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 7) zastaw rejestrowy,
- 8) zastaw finansowy,
- 9) kaucja,
- 10) blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- 11) hipoteka,
- 12) oświadczenie patronackie,
- 13) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w akcie notarialnym.

Bank może również stosować inne, przewidziane przepisami prawa oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym, zabezpieczenia oraz może stosować jedną lub więcej form zabezpieczenia tego samego zobowiązania. Wartość oraz adekwatność przyjętych zabezpieczeń spłaty kredytów jest przez Bank oceniana na poziomie uzależnionym od: ich stopnia płynności, długoterminowej stabilności wartości, ewentualnego czasu zbycia zabezpieczenia. Podstawowe zasady szacowania, weryfikacji i aktualizacji wartości przyjętych zabezpieczeń zostały określone w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz przyjętych Uchwałą Zarządu nr 199/2019 z dnia 27.06.2019 r. jednolita treść wg stanu na 18.07.2019 r. – Uchwała nr 222/2019 z 18.07.2019 r.). Dokumentami potwierdzającymi prawidłowość ustanowienia zabezpieczeń pod względem formalno-prawnym są np.: aktualne odpisy z ksiąg wieczystych lub wydruk z elektronicznej przeglądarki ksiąg wieczystych Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych dostępnej na stronie <http://ekw.ms.gov.pl> przed udzieleniem kredytu i w trakcie jego funkcjonowania, postanowienia sądu o ustanowieniu zastawu rejestrowego, potwierdzenia dokonanej cesji.

W zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej Bank monitoruje:

- 1) jakość i wartość przyjmowanych zabezpieczeń przed uruchomieniem kredytu,
- 2) zgodność z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku,
- 3) prawidłowość ustanowienia zabezpieczeń pod względem formalno-prawnym,
- 4) jakość i wartość rynkową zabezpieczeń w trakcie trwania umowy kredytowej,
- 5) wartość wskaźnika LTV w przypadku zabezpieczeń w formie hipoteki na nieruchomości (w przypadku ekspozycji kredytowych podlegających Rekomendacji S),
- 6) dopasowanie umów ochrony kredytowej w zakresie terminów ubezpieczenia zabezpieczeń rzeczowych, ryzyko związane z zakończeniem ochrony kredytowej.

W odniesieniu do całego portfela ekspozycji kredytowych Bank monitoruje:

- 1) sytuację gospodarczą,
- 2) zjawiska mogące mieć wpływ na wartość zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zmian cen nieruchomości,
- 3) wskaźniki koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, zgodnie z Zasadami zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 4) wskaźniki kredytów zagrożonych,
- 5) wskaźniki pokrycia ekspozycji kredytowych zagrożonych rezerwami,
- 6) efekty działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych, w tym wartość odzysku z zabezpieczeń,
- 7) przestrzeganie wewnętrznych regulacji przez pracowników kredytowych,
- 8) przestrzeganie zasad w zakresie tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi oraz wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, wewnętrzne regulacje pod kątem ich zgodności z przepisami zewnętrznymi, zgodnie z Zasadami zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego – informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym:

Rodzaj zabezpieczenia	2019-12-31
Zastaw rejestrowy	1 290
Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	13 206
Blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym	2 101
Kaucja	0
Hipoteka na nieruchomości	192 733
Poręczenie	7 419
Gwarancja	1 216
Inne nie wymienione powyżej zabezpieczenia	58 822
Razem	276 787

IV. Fundusze własne

1. Rachunek funduszy własnych został przeprowadzony zgodnie z art.127 Ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. (CRR) i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. (CRD IV).
2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na 31.12.2019 roku.

Fundusze podstawowe	32 151
Udziałowy	1 068
Zasobowy	37 967
Fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych	323
Fundusz ogólnego ryzyka	100
Pomniejszenia funduszy podstawowych	7 307
Wartości niematerialne i prawne	87
Fundusze udziałowe nie zaliczane do funduszy własnych	13
Amortyzacja funduszu udziałowego	0,00
Strata z lat ubiegłych	7 207
Fundusze uzupełniające	
Pożyczka podporządkowana	570
Pomniejszenia funduszy uzupełniających	
Fundusze własne	32 721

V. Adekwatność kapitałowa

1. Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:
 - 1) ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
 - 2) ryzyka walutowego – w oparciu o metodę de minimis,
 - 3) ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę bazowego wskaźnika.
2. Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.
3. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	238
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	84
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2
4.	ekspozycje wielostronnych banków rozwoju	
5.	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	
6.	ekspozycje wobec instytucji	0
7.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	1 451
8.	ekspozycje detaliczne	8 409
9.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 016
10.	ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	303
11.	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	
12.	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	
13.	ekspozycje z tytułu należności od inwestycji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	
14.	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	145
15.	ekspozycje kapitałowe	331
16.	inne pozycje	537
RAZEM		15 516

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31.12.2019 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz” wprowadzonymi Uchwałą Zarządu nr 251/2017 z 20.07.2017 r. wraz z późniejszą zmianą wg Uchwały Zarządu 383/2018 z 27.12.2018 r.

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
Ryzyko kredytowe	15 516
Ryzyko rynkowe	
Ryzyko operacyjne	1 414
Pozostałe wymogi	
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I	16 930
Ryzyko kredytowe	241
Ryzyko koncentracji zaangażowań	
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	2 598
Ryzyko płynności	
Ryzyko wyniku finansowego	
Ryzyko kapitałowe	
Pozostałe ryzyka	
Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych (dodatkowa alokacja)	2 838
Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	19 768
Regulacyjny współczynnik kapitałowy [%]	15,46%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	13,23%

Minimalna – wymagana przez Prawo Bankowe – wielkość współczynnika adekwatności kapitałowej nie może być niższa niż 8%. Wewnętrzny współczynnik kapitałowy stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku do zarządzania kapitałem. Prowadzona polityka zarządzania kapitałem Banku zakłada utrzymywanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 11,50%.

VI. Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia

- Według stanu na 31.12.2019 r. Bank stosował definicję należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości, rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych zawarte w załączniku nr 1 do w/w Rozporządzenia oraz w procedurze wewnętrznej w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych.
- Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 520) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych.
- Bank wyznacza rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi zgodnie z wymienionym w ust.2 Rozporządzeniem Ministra Finansów. W szczególności rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzone są w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii "**normalne**" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych; kategorii "**pod obserwacją**"; grupy "**zagrożone**" -w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone". Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne"

oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi, tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi. Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii "pod obserwacją", "poniżej standardu", "wątpliwe" i "stracone" oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi:

- 1) 1,5 % - w przypadku kategorii "pod obserwacją";
- 2) 20 % - w przypadku kategorii "poniżej standardu";
- 3) 50 % - w przypadku kategorii "wątpliwe";
- 4) 100 % - w przypadku kategorii "stracone"

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych oraz do kategorii „pod obserwacją” wraz z odpisami aktualizującymi należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi może być pomniejszony o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
 - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta prowadzącego pełną sprawozdawczość finansową Bank przeprowadza w oparciu o ocenę mierników ilościowych oraz ocenę mierników jakościowych.

- 1) ocenę mierników ilościowych klienta przeprowadza się, dokonując indywidualnej analizy wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową, wykorzystując w szczególności następujące mierniki:
 - a) wskaźniki rentowności działania,
 - b) wskaźniki płynności,
 - c) wskaźniki rotacji majątku obrotowego i zobowiązań bieżących,
 - d) wskaźniki wyliczone w oparciu o strukturę bilansu (np. wskaźniki zadłużenia),
 - e) zmiany kursu walutowego (w przypadku kredytów w walutach obcych lub w walucie krajowej indeksowanej do walut obcych, a także w przypadku kredytów złotych udzielanych klientom, którzy są już obciążeni ryzykiem kursowym wynikającym z zadłużenia w innych bankach) rozumiane jako wpływ wzrostu kursu walutowego o 30% na zdolność klienta do spłaty zadłużenia
 - f) margines bezpieczeństwa (w przypadku ubezpieczycieli).
- 2) ocenę jakościową klienta przeprowadza się na podstawie oceny mierników jakościowych, a w szczególności oceny:
 - a) jakość zarządzania (ocena kadry kierowniczej),
 - b) stopień zależności od rynku,
 - c) stopień zależności od dotacji rządowych, zamówień rządowych, kilku dużych dostawców lub odbiorców,
 - d) stopień zależności od innych podmiotów grupy,
 - e) perspektyw rozwoju branży oraz ryzyka z nią związanego,

- f) dotychczasowej współpracy z Bankiem,
- g) zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej rolnika nie prowadzącego sprawozdawczości oraz klientów prowadzących uproszczoną księgowość, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o indywidualną analizę ilościową i jakościową oraz ocenę wpływu poszczególnych mierników określonych powyżej na jego sytuację ekonomiczno-finansową.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, którym jest jednostka samorządu terytorialnego, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, stosując w szczególności następujące mierniki:

- 1) ilościowe:
 - a) wysokość dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
 - b) dynamikę przychodów jednostki samorządu terytorialnego,
 - c) stopień realizacji planu finansowego jednostki samorządu terytorialnego,
 - d) obciążenie budżetu jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniami;
- 2) jakościowe:
 - a) jakość posiadanego zabezpieczenia,
 - b) jakość zarządzania,
 - c) poziom rozwoju gospodarczego jednostki samorządu terytorialnego,
 - d) dotychczasowa współpraca z Bankiem.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, który jest bankiem, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, z wykorzystaniem w szczególności następujących mierników:

- 1) ilościowych:
 - a) struktury bilansu oraz rachunku zysków i strat,
 - b) współczynników kapitałowych,
 - c) wskaźników ryzyka działalności kredytowej,
 - d) wskaźników płynności, w tym nadzorczych miar płynności oraz norm ustalonych w Części szóstej rozporządzenia CRR,
 - e) wskaźnika pokrycia majątku trwałego,
 - f) wskaźnika rentowności,
 - stopy zwrotu aktywów ROA,
 - stopy zwrotu kapitału ROE;
- 2) jakościowych:
 - a) jakości posiadanego zabezpieczenia,
 - b) jakości zarządzania,
 - c) dotychczasowej współpracy z Bankiem,
 - d) poziomu rozwoju gospodarczego terenu działania Banku.

Podstawę tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zakwalifikowanymi do kategorii "pod obserwacją" lub grupy "zagrożone", można pomniejszyć, zgodnie z zasadami wymienionymi w Rozporządzeniu oraz w procedurze wewnętrznej w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych.

Zmiana stanów rezerw z tytułu ekspozycji kredytowych w tys. zł

Kategoria	Saldo początkowe 01-01-2019 r.		Saldo końcowe 31-12-2019 r.	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
<i>Normalna</i>	92	1	144	1
<i>Pod obserwacją</i>	14	0	21	0
<i>Poniżej standardu</i>	40	0	502	2
<i>Wątpliwe</i>	46	3	422	4
<i>Stracone</i>	2 984	597	6 362	686

Struktura branżowa ekspozycji wg wartości netto w tys. zł

Branża	2019-12-31
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	71 674
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8 458
Budownictwo	37 196
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	772
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 960
Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna	1 947
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 997
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 221
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	28 749
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 026
Edukacja	25
Górnictwo i wydobywanie	0
Handel hurtowy i detaliczny	18 932
Informacja i komunikacja	110
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 070
Pozostała działalność usługowa	5 389
Przetwórstwo przemysłowe	22 060
Transport gospodarka magazynowa i łączność	3 567
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Inne	62 634
Suma	276 787

4. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na 31.12.2019 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2018 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie w tys. zł.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019 r.	Średnia kwota w okresie od 31.12.2018 do 31.12.2019
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	32 934	12 323
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 258	4 997
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	109	273
4.	ekspozycje wielostronnych banków rozwoju		
5.	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych		
6.	ekspozycje wobec instytucji	154 715	122 023
7.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	20 782	12 851
8.	ekspozycje detaliczne	167 622	119 832
9.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	61 612	57 662
10.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 950	3 010
11.	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem		
12.	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych		
13.	ekspozycje z tytułu należności od inwestycji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową		
14.	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	1 812	772
15.	ekspozycje kapitałowe	4 144	3 203
16.	inne pozycje	14 049	11 288
	RAZEM	465 987	348 234

Do istotnych klas ekspozycji kredytowych należą ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach, ekspozycje wobec instytucji, ekspozycje detaliczne jako trzy największe klasy.

Dodatkowo Bank wyodrębnia podział według klas ekspozycji kredytowych dla kategorii małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Struktura ekspozycji dla kategorii małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

Lp.	Klasa ekspozycji kredytowej	Wartość ekspozycji wobec MŚP
1	ekspozycje wobec przedsiębiorców	11 593
2	ekspozycje detaliczne	115 374
3	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	53 979
RAZEM		180 946

5. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbięciu na kategorie należności według stanu na 31.12.2019 roku przedstawia w zł poniższa tabela:

BRANZA (PKD)	Kapitał	Odsetki	ESP	Rezerwa z odpisem	Pozabilans	Kwota netto
ROLNICTWO, LOWIECTWO, LEŚNICTWO I RYBACTWO	68 476 273,87	360 018,84	512 781,95	2 574 997,03	5 317 204,74	71 065 718,47
0 - Normalna	63 513 650,90	30 278,90	493 668,59	-	5 313 373,10	68 363 634,31
1 - Pod obserwacją	425 513,21	839,92	3 301,40	6 345,77	3 831,64	420 537,60
2 - Poniżej standardu	309 041,00	879,48	3 123,93	38 590,88	-	268 205,67
3 - Wątpliwa	60 561,76	350,59	57,69	30 423,76	-	30 430,90
4 - Stracona	4 167 507,00	327 669,95	12 630,34	2 499 636,62	-	1 982 909,99
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA	4 457 966,60	378,58	-	-	4 000 000,00	8 458 345,18
0 - Normalna	4 457 966,60	378,58	-	-	4 000 000,00	8 458 345,18
BUDOWNICTWO	21 780 514,35	15 637,26	235 370,93	50 119,59	15 679 855,52	37 190 516,61
0 - Normalna	21 733 948,41	10 025,69	235 364,52	-	15 679 855,52	37 188 465,10
1 - Pod obserwacją	2 083,34	5,82	6,41	31,24	-	2 051,51
4 - Stracona	44 482,60	5 605,75	-	50 088,35	-	-
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI	605 814,00	91,97	9 433,54	-	175 000,00	771 472,43
0 - Normalna	605 814,00	91,97	9 433,54	-	175 000,00	771 472,43
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	3 762 815,62	839,09	9 279,52	-	206 110,00	3 960 485,19
0 - Normalna	3 762 815,62	839,09	9 279,52	-	206 110,00	3 960 485,19
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	1 759 346,02	695,14	39 982,16	64 990,34	226 813,32	1 881 881,98
0 - Normalna	1 759 346,02	695,14	39 982,16	64 990,34	226 813,32	1 881 881,98
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	3 075 831,11	13 810,97	8 116,20	93 359,76	915 630,23	3 903 796,35
0 - Normalna	2 995 978,37	303,95	8 116,20	-	915 630,23	3 903 796,35
4 - Stracona	79 852,74	13 507,02	-	93 359,76	-	-
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	1 224 426,71	128,55	4 026,67	-	-	1 220 528,59
0 - Normalna	1 224 426,71	128,55	4 026,67	-	-	1 220 528,59
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	25 554 577,32	17 410,78	275 334,17	1 131 528,82	3 452 026,40	27 617 151,51
0 - Normalna	24 424 734,48	12 032,30	271 641,67	-	3 452 026,40	27 617 151,51
4 - Stracona	1 129 842,84	5 378,48	3 692,50	1 131 528,82	-	-
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	4 121 009,94	1 337,64	33 954,51	62 318,14	-	4 026 074,93

0 - Normalna	3 857 229,94	758,77	33 954,51	-	-	3 824 034,20
4 - Stracona	263 780,00	578,87	-	62 318,14	-	202 040,73
EDUKACJA	25 420,00	252,25	312,27	-	-	25 359,98
0 - Normalna	25 420,00	252,25	312,27	-	-	25 359,98
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	17 454 408,77	173 739,28	120 545,30	957 268,02	2 215 255,56	18 765 590,29
0 - Normalna	16 032 011,42	5 730,29	110 744,87	-	2 215 255,56	18 142 252,40
2 - Poniżej standardu	341 495,06	7 917,50	6 500,59	68 582,39	-	274 329,58
3 - Wątpliwa	348 964,17	6 636,99	3 274,35	3 318,50	-	349 008,31
4 - Stracona	731 938,12	153 454,50	25,49	885 367,13	-	-
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	112 521,32	19,14	2 168,44	-	-	110 372,02
0 - Normalna	112 521,32	19,14	2 168,44	-	-	110 372,02
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOLECZNA	2 154 150,44	284,52	84 645,57	-	-	2 069 789,39
0 - Normalna	2 154 150,44	284,52	84 645,57	-	-	2 069 789,39
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	4 874 688,34	1 497,11	49 843,27	-	563 015,06	5 389 357,24
0 - Normalna	4 874 688,34	1 497,11	49 843,27	-	563 015,06	5 389 357,24
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	21 351 528,18	39 258,86	165 228,83	2 233 346,32	835 879,59	19 828 091,48
0 - Normalna	17 485 089,74	10 228,67	143 790,10	-	790 692,16	18 142 220,47
2 - Poniżej standardu	1 580 011,57	258,54	10 098,44	314 034,32	45 187,43	1 301 324,78
3 - Wątpliwa	773 007,36	75,49	3 990,37	384 546,25	-	384 546,23
4 - Stracona	1 513 419,51	28 696,16	7 349,92	1 534 765,75	-	0,00
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 849 916,83	6 420,94	15 411,91	502,93	725 616,70	3 566 039,63
0 - Normalna	2 816 931,99	5 876,92	15 411,91	-	725 616,70	3 533 013,70
1 - Pod obserwacją	32 984,84	544,02	-	502,93	-	33 025,93
OSOBY FIZYCZNE	60 961 340,37	278 516,68	968 240,43	1 022 872,79	2 794 714,34	62 043 458,17
0 - Normalna	58 915 837,32	122 386,53	944 546,33	144 745,95	2 581 654,34	60 530 585,91
1 - Pod obserwacją	957 222,81	2 757,39	11 745,98	14 223,53	213 060,00	1 147 070,69
2 - Poniżej standardu	416 491,72	1 923,78	2 734,72	83 136,17	-	332 544,61
3 - Wątpliwa	15 000,00	2,23	23,36	7 489,44	-	7 489,43
4 - Stracona	656 788,52	151 446,75	9 190,04	773 277,70	-	25 767,53
Suma końcowa	244 602 549,80	910 337,60	2 534 675,67	8 191 303,74	37 107 121,46	271 894 029,46

Do istotnych klas ekspozycji kredytowych według branż należą ekspozycje w branży: Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo; Budownictwo; oraz Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości jako trzy największe klasy.

6. Strukturę ekspozycji w wartości nominalnej według okresów zapadalności według stanu na 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Ekspozycje w wartości nominalnej	1-30 dni	01--03 m-cy	03--06 m-cy	6-12 m- cy	01--02 lat	02--05 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
	9 318	8 080	11 740	24 724	42 747	64 499	45 539	33 640	6 247
RAZEM	9 318	8 080	11 740	24 724	42 747	64 499	45 539	33 640	6 247

7. Jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych według stanu na 31.12.2019 roku przedstawia w tys. zł poniższa tabela:

		Wartość bilansowa brutto <i>(w przypadku ekspozycji w bilansie)</i> /kwota nominalna ekspozycji <i>(w przypadku ekspozycji pozabilansowych)</i>					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości					
1	Kredyty i zaliczki	1 446		1 446		1 446		1 078	368	
2	Banki centralne									
3	Instytucje rządowe									
4	Instytucje kredytowe									
5	Inne instytucje finansowe									
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	947		947		947		745	202	
7	Gospodarstwa domowe	499		499		499		333	166	
8	Dłużne papiery wartościowe									
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki									
10	łącznie	1 446	0	1 446		1 446	0	1 078	368	

8. Jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania według stanu na 31.12.2019 roku przedstawia w tys. zł poniższa tabela:

a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	388 165	94	7 412	922	370	3 576	835			19
2	Banki centralne										
3	Institucje rządowe	4 567									
4	Institucje kredytowe	156 357									
5	Inne instytucje finansowe	5 425									
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	68 457		5 597	610		397	605			
7	W tym MŚP	68 457		5 597	610		397	605			
8	Gospodarstwa domowe	153 359	94	1 815	312	370	3 179	230			19

9	Dłużne papiery wartościowe		30 602									
10	Banki centralne		29 996									
11	Institucje rządowe											
12	Institucje kredytowe		606									
13	Inne instytucje finansowe											
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe											
15	Ekspozycje pozabilansowe											
16	Banki centralne											
17	Institucje rządowe											
18	Institucje kredytowe											
19	Inne instytucje finansowe											
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe											
21	Gospodarstwa domowe											
22	Łącznie		418 767	94	7 412	922	370	3 576	835			19

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy według stanu na 31.12.2019 roku przedstawia w tys. zł poniższa tabela:

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	388 260			13 114			166			7 979					5 106
2	Banki centralne															
3	Institucje rządowe	4 567														
4	Institucje kredytowe	156 357														
5	Inne instytucje finansowe	5 426														
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	68 457			7 210					4 206					3 004	
7	W tym MŚP	68 457			7 210					4 206					3 004	
8	Gospodarstwa domowe	153 453			5 904			166		3 773					2 102	
9	Dłużne papiery wartościowe	30 602														

10	Banki centralne	29 996												
11	Institucje rządowe													
12	Institucje kredytowe	606												
13	Inne instytucje finansowe													
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
15	Ekspozycje pozabilansowe	36 783			324				74					101
16	Banki centralne													
17	Institucje rządowe													
18	Institucje kredytowe													
19	Inne instytucje finansowe													
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
21	Gospodarstwa domowe													
22	Łącznie	455 645			13 438			166			8 053			5 207

VII. Ryzyko kredytowe kontrahenta

Zgodnie z Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz wprowadzonymi Uchwałą Zarządu nr 251/2017 z 20.07.2017 r. i zmienionymi Uchwałą Zarządu nr 383/2018 z 27.12.2018 r. przyjmuje się, że kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta. Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:

- 1) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym lub
- 2) 50% braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla czynników wymienionych powyżej. Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o którą większy wynik z testów warunków skrajnych przekracza 5,00% funduszy własnych Banku. Wewnętrznym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest suma regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz kwoty dodatkowego wymogu kapitałowego. Na 31.12.2019 Bank utworzył wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie dodatkowego ryzyka kredytowego w kwocie 241 tys. zł. Tym samym wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego jest wyższy o 241 tys. zł od regulacyjnego i wynosi 15 757 tys. zł.

VIII. Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

W 2019 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych wobec zaangażowań klientów sektora niefinansowego. Dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego oraz dla ekspozycji wobec instytucji Bank stosował wagę ryzyka kredytowego odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego, jeżeli rezydualny termin zapadalności ekspozycji był dłuższy niż 3 miesiące.

IX. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

W 2019 roku nie wystąpiły pozycje, które można by zaklasyfikować do portfela handlowego.

X. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:
 - 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
 - 2) do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym,
 - 3) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.
2. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.
3. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.
4. Bank wyznacza się następujące rodzaje limitów:
 - 1) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.,
 - 2) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.,

- 3) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.,
- 4) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p.b. w odniesieniu do występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie,
5. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz z opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:
 - 1) co kwartał Zarządowi Banku,
 - 2) co pół roku Radzie Nadzorczej Banku oraz Stanowisku ds. zgodności i Stanowisku ds. Kontroli wewnętrznej.
6. Analiza wykorzystania limitów ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej w Banku wykazała, że utworzono wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej w kwocie 2 598 tys. zł.

XI. System kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest elementem systemu zarządzania Bankiem. System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.
2. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i audyt wewnętrzny.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.
4. Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnienie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz z przepisami z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
5. System kontroli wewnętrznej jest zorganizowany w Banku na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach):
 - 1) na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami;
 - 2) na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest, m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach;

- 3) trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
6. Na wszystkich trzech liniach obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.
7. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:
 - 1) funkcja kontroli,
 - 2) komórka do spraw zgodności,
 - 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.
8. W procesach funkcjonujących w Banku wbudowane są mechanizmy kontrolne dostosowane do celów systemu kontroli wewnętrznej. Mechanizmy kontrolne objęte są niezależnym monitorowaniem.
9. Komórka do spraw zgodności funkcjonuje w strukturze Banku jako wyodrębniona komórka organizacyjna. Podstawowym zadaniem komórki do spraw zgodności, jest zapewnienie zgodności i zarządzania ryzykiem zgodności poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
10. Celem działania komórki do spraw zgodności jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania oraz z przepisami z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
11. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
12. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności. Niezależność komórki ds. zgodności została zapewniona poprzez:
 - 1) bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu,
 - 2) możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem Banku i Radą Nadzorczą banku;
 - 3) uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej;
 - 4) szczególny tryb powołania kierującego komórką, za zgodą Rady Nadzorczej;
 - 5) szczególny tryb odwołania kierującego komórką, za zgodą Rady Nadzorczej;
 - 6) szczególny tryb poziomu wynagrodzeń;
 - 7) ochronę przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem stosunku pracy.
13. Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem, m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.
14. Na stronie internetowej Banku (www.lubuskibs.pl) Bank zamieścił opis systemu kontroli wewnętrznej, uwzględniający w szczególności opis: celów systemu kontroli wewnętrznej, roli Zarządu i Rady Nadzorczej, schematu organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku, elementów systemu kontroli wewnętrznej tj. funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności i audytu realizowanego przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

1. Informacja na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń stosowanej w Banku:

- 1) Bank opracował „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Gospodarczym Banku Spółdzielczym Międzyrzecz”. W 2019 r. obowiązywała Polityka wprowadzona Uchwałą Zarządu nr 272/2017 z 17.08.2017 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Zarządu 421/2017 z 27.12.2017 r., która weszła w życie 28.12.2017 r. Podczas przeglądu ww. procedury w 2019 r. nie wskazano na konieczność dokonania zmian.
 - 2) Zgodnie z zapisami Polityki Bank dokonuje raz w roku analizy stanowisk i określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje są podejmowane przez Zarząd i żaden pracownik nie ma istotnego wpływu na profil ryzyka z uwagi na pełnione funkcje lub zakres zadań i obowiązków do stanowisk kierowniczych w Banku zalicza się tylko członków Zarządu (liczba stanowisk: 3 – do 01.09.2019 r; liczba stanowisk: 4 – od 02.09.2019 r.).
 - 3) Wynagrodzenie osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku obejmuje część stałą (wynagrodzenie zasadnicze określone umową o pracę) oraz część zmienną (premię roczną). Część zmienną wynagrodzenia przyznaje Rada Nadzorcza Banku.
 - 4) Osobom zajmującym stanowiska kierownicze może być przyznana premia uznaniowa rozumiana jako zmienny składnik wynagrodzeń, której wysokość określa Regulamin wynagradzania.
 - 5) Część zmienna wynagrodzenia przyznawana jest na podstawie oceny wyników całego Banku, a także oceny indywidualnej wyników każdego członka Zarządu z osobna.
 - 6) Ocena wyników całego Banku obejmuje koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Szczegółowe kryteria oceny zawarto w Polityce.
 - 7) Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza, w przypadku oceny pozytywnej, podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu.
 - 8) Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo.
 - 9) Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
 - 10) Znacząca część wynagrodzenia członka Zarządu stanowi kwotę przekraczającą 20% wynagrodzenia zasadniczego osiąganego przez członka Zarządu w danym roku.
 - 11) Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze za dany rok łącznie nie może przekroczyć wraz z narzutami 20% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok.
 - 12) W Banku nie został powołany Komitet ds. wynagrodzeń. Zadania Komitetu ds. wynagrodzeń wykonuje Rada Nadzorcza Banku.
2. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.
- 1) Wynagrodzenia brutto 3 osób do 01.09.2019 r oraz 4 osób od 02.09.2019 r zajmujących kierownicze stanowiska w Banku (Zarząd) za 2019 r. wyniosły 643 tys. zł, w tym premia roczna 59 tys. zł.
 - 2) Stosunek składników zmiennych do składników stałych wyniósł 9,22%.
3. Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze.
- W 2019 roku:

- 1) nie wystąpiły płatności na rzecz członków Zarządu związane z przyjęciem do pracy – skład Zarządu został powiększony o jednego członka Zarządu w związku z połączeniem Gospodarczego Banku Spółdzielczego Międzyrzecz z Bankiem Spółdzielczym w Santoku;
- 2) nie wystąpiły płatności na rzecz członków Zarządu związane z wypłatą odprawy emerytalnej;
- 3) nie było osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln euro.

XIII. Ujawnienia w zakresie informacji o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe

1. Zasady dokonywania oceny kwalifikacji członków Zarządu, Zarządu Banku jako organu kolegiального określa Procedura „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na członka Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu w GBS Międzyrzecz” wprowadzona Uchwałą Rady Nadzorczej nr 48/2018 z 19.12.2018 r. (tj. 4/2019 z 27.02.2019 r.).
2. Zgodnie z zapisami ww. Polityki, w związku ze zmianą w składzie Zarządu oraz zmianami w zakresie kompetencji poszczególnych Członków Zarządu dokonano oceny odpowiedniości trzech z czterech Członków Zarządu oraz Zarządu.
3. Rada Nadzorcza Gospodarczego Banku Spółdzielczego Międzyrzecz w dniu 23.04.2019 r. dokonała indywidualnej i kolegiальной oceny odpowiedniości trzech członków Zarządu. W dniu 29.07.2019 r. Rada Nadzorcza Banku dokonała indywidualnej oceny odpowiedniości czwartego członka Zarządu, a w dniu 27.08.2019 r. – oceny odpowiedniości czteroosobowego Zarządu, działającego jako organ kolegialny.
4. Ocena indywidualna, o której mowa w ust. 3 dokonana została w odniesieniu do każdego Członka Zarządu z osobna, ocenie podlegał również Zarząd jako organ kolegialny, w celu stwierdzenia, iż posiada on odpowiednie doświadczenie praktyczne do zarządzania Bankiem.
5. Rada Nadzorcza stwierdziła, że członkowie Zarządu Gospodarczego Banku Spółdzielczego Międzyrzecz oraz Zarząd jako organ kolegialny nadal dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem.
6. W odniesieniu Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegiального Bank stosuje zasady zawarte w „Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w GBS Międzyrzecz” wprowadzonej Uchwałą Zebrania Przedstawicieli nr 4/2019 z 22.05.2019 r.
7. Zgodnie z przyjętą w ww. Polityce zasadą proces oceny odpowiedniości indywidualnej następczej przeprowadzany jest w okresach dwuletnich. Na ocenę odpowiedniości składa się ocena kwalifikacji i ocena reputacji. Ocena indywidualna (uprzednia i następcza) dokonywana przez Zebranie Grupy Członkowskiej obejmuje wszystkich członków Rady Nadzorczej, którzy zostali wybrani przez Zebranie tej Grupy Członkowskiej. Ocena ma formę Uchwały Zebrania Grupy Członkowskiej z podaniem wyników - oceny pozytywnej, pozytywnej z zaleceniem - przy przyjęciu Uchwały albo oceny negatywnej – przy nieprzyjęciu Uchwały.
8. W odniesieniu do dotychczasowych Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Gospodarczego Banku Spółdzielczego Międzyrzecz jako organu kolegiального ocena została dokonana w 2019 r. za rok 2018, natomiast w stosunku do nowo wybranych trzech Członków Rady Nadzorczej, w związku z połączeniem Gospodarczego Banku Spółdzielczego Międzyrzecz i Banku Spółdzielczego w Santoku, dokonana została przez Zebrania Grup Członkowskich, uprzednia indywidualna ocena odpowiedniości.

XIV. Dźwignia finansowa

Lp.	Wyszczególnienie	W pełni wprowadzona definicja	Definicja przejścia
1	Kapitał Tier I	38 344	32 722
2	Aktywa uwzględnione przy obliczeniu wskaźnika dźwigni	449 372	449 372
3	Zobowiązania pozabilansowe z uwzględnieniem współczynników konwersji		16 652
4	Ekspozycja całkowita do wskaźnika dźwigni	466 024	466 024
5	Wskaźnik dźwigni finansowej (%)	8,23%	7,02%

Wskaźnik dźwigni kapitałowej na 31.12.2019 r. według definicji przejścia wyniósł 7,02%, a według w pełni wprowadzonej definicji wyniósł 8,23%, i był znacząco wyższy od nadzorczego minimum określonego na poziomie 3% udziału kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

XV. Aktywa obciążone i wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb finansowania).

Na 31.12.2019 roku Bank posiadał operacje finansowe zabezpieczone instrumentami finansowymi na kwotę 4.512 tys. zł na zabezpieczenie kredytu na refinansowanie kredytów mieszkaniowych w SGB-Bank SA.

Międzyrzecz, 03.08.2020 r.

Międzyrzecz, 04.08.2020 r.

Zarząd Lubuskiego Banku Spółdzielczego

Rada Nadzorcza Lubuskiego Banku Spółdzielczego

I. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota	Opis głównych cech instrumentów
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażo emisyjne	1.055	Udziały kapitałowe (wieczyste)
2	Zyski zatrzymane	-7.207	Niepodzielony zysk z lat ubiegłych
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	38.291	100% kapitału z aktualizacji wyceny oraz 100% kapitału z aktualizacji instrumentów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. W tej pozycji należy też wykazać kapitał zapasowy oraz kapitał rezerwowy
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	100	Fundusz ogólnego ryzyka
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ażo emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I		Niezamortyzowane udziały kapitałowe (jeżeli nie są wieczyste)
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Zysk okresu bieżącego za zgodą KNF
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	32.238	Suma powyższych pozycji
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Korekta AVA
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw		Odliczenie z tytułu nieuznanych rezerw oraz odpisów w sytuacji kiedy w wartości ekspozycji uwzględniane są wszystkie rezerwy i odpisy dotyczące odsetek a nie tylko kwoty uznane (zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji EU NR 183/2014)
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-87	Wartości niematerialne i prawne
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I uznane jako krzyżowe przez właściwe organy (wzajemne udziały pomiędzy bankami spółdzielczymi)
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) będące znaczną inwestycją ponad limit 10%
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych ponad limit 10%
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)		Kwota przekraczająca limit 17,65% dla sumy znaczących inwestycji w sektor finansowy (poza IPS) i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikającej z różnic przejściowych

23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		<i>Część wiersza 22 przypadająca na inwestycje</i>
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		<i>Część wiersza 22 przypadająca na aktywa</i>
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)		<i>Strata roku bieżącego</i>
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		<i>Odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I jeśli przekraczają kapitał dodatkowy Tier I</i>
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-87	<i>Suma pozycji począwszy od pkt 7</i>
29	Kapitał podstawowy Tier I	32.151	<i>Pozycja 6 minus pozycja 28</i>
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	570	<i>Niezamortyzowane obligacje wyemitowane na podstawie uchwały KNF nr 314/2009</i>
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	570	<i>Pozycja 33</i>
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>Udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%</i>
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>Udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I (poza IPS) sektora finansowego będące znaczną inwestycją</i>
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)		<i>Odliczenia od kapitału Tier II jeżeli przekraczają wartość kapitału Tier II</i>
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	<i>Suma pozycji począwszy od pkt 39</i>
44	Kapitał dodatkowy Tier I	570	<i>Kapitał dodatkowy Tier I</i>
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	32.721	<i>Suma pozycji 29 i 44</i>
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		<i>Kwota wyemitowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych spełniających warunki CRR</i>
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		<i>Kwota wyemitowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych nie spełniających warunków CRR</i>
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		<i>Rezerwa na ryzyko ogólne w części dotyczącej ryzyka kredytowego</i>
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		<i>Suma pozycji począwszy od 46</i>
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>Udziały kapitałowe w kapitale Tier II sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%</i>
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>Udziały kapitałowe w kapitale Tier II sektora finansowego (poza IPS) będące znaczną inwestycją</i>
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		<i>Suma pozycji począwszy od 54</i>
58	Kapitał Tier II		<i>Pozycja 51 minus pozycja 57</i>
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	32.721	<i>Pozycja 45 plus pozycja 58</i>
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	211.620	<i>Łączna wartość aktywów ważonych ryzykiem</i>
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,19%	<i>Współczynnik CET I</i>
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,46%	<i>Współczynnik Tier I</i>

63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,46%	Współczynnik TCR
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10%	Oblicza się go jako sumę 4,5% (art. 92 ust. 1 lit a) i niżej wymienionych buforów, czyli: $4,5\% + 2,5\% + 0\% + 3\% + 0\% = 10\%$
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%	2,50%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%	0,00%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,00%	0,00%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,19%	Współczynnik CET I minus 8%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Nieodliczana kwota nieznaczących inwestycji w sektor finansowy
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Nieodliczana kwota znaczących inwestycji w sektor finansowy
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)		Nieodliczana kwota aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		Rezerwa na ryzyko ogólne w części dotyczącej ryzyka kredytowego uwzględniona w kapitale Tier II
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		1,25% przemnożone przez kwotę ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Kwota zamortyzowanych udziałów (jeśli dotyczy)
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	1.330	Kwota zamortyzowanych obligacji wyemitowanych na podstawie uchwały KNF nr 314/2009 (jeśli dotyczy)
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Kwota zamortyzowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych zaliczonych do kapitału Tier II na zasadzie praw nabytych (jeśli dotyczy)

* numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

PREZES ZARZĄDU

Zbigniew Górny

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowych

Mirosława Świdarska-Rosół

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. humanistycznych

Kinga Bujmowicz-Kowalska

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. wsparcia zarządy

Aneta Książek

Załącznik nr 2
do Informacji Lubuskiego Banku Spółdzielczego o charakterze
jakościowym i ilościowym dotycząca adekwatności
kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających
ogłaszaniu wg stanu na 31.12.2019 r.

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	211 620
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

PREZES ZARZĄDU

Zbigniew Górny

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowych

Mirosława Świderka-Rosół

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. kredytowych

Kinga Buźnowicz-Kowalska

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. wsparcia sprzedaży

Aneta Książek

Oświadczenie Zarządu

dotyczące ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności

Zarząd Lubuskiego Banku Spółdzielczego niniejszym oświadcza, że profil ryzyka związanego ze strategią działalności Banku w 2019 roku był zgodny z przyjętą strategią zarządzania ryzykiem. W celu dokonania pomiaru przyjętych założeń do procesu zarządzania ryzykiem, Bank przeprowadza analizę wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. W ten sposób oceniona zostaje realizacja ustalonego apetytu na ryzyko.

Realizacja ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi według stanu na 31.12.2019 r.

1. Ryzyko kredytowe i koncentracji oraz ryzyko inwestycji

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Wartość portfela o charakterze handlowym	0	0	X
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym (wg wartości bilansowej brutto)	Max 7%	5,46%	78,00%
Wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (wg wartości bilansowej brutto)	Min 33%	60,94%	184,67%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 85%	49,54%	58,28%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym	Max 2%	0,03%	1,48%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 85%	76,48%	89,98%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem (wg wartości bilansowej brutto)	Max 7%	6,12%	87,43%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego	Max 2%	0,007%	0,36%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 15%	4,98%	33,20%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem (wg wartości bilansowej brutto)	Max 7%	1,78%	25,43%
Maksymalna kwota instrumentów wysokiego ryzyka w stosunku do uznanego kapitału	Max 15%	13,21%	88,08%
Maksymalna kwota instrumentów wysokiego, średniego, średnio-niskiego i niskiego ryzyka w stosunku do uznanego kapitału	Max 150%	104,90%	69,93%

2. Ryzyko operacyjne

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Górna granica tolerancji na ryzyko operacyjne	1 414 tys. zł	92,2 tys. zł	6,52%
Suma strat operacyjnych danego rodzaju zdarzenia warunkująca bezwzględną konieczność podjęcia działań zapobiegawczych lub ograniczających poziom ryzyka (dotyczy: Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy)	70 tys. zł	89,3 tys. zł (zdarzenie jednorazowe)	127,57%

3. Ryzyko walutowe

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 2%	0,39%	19,50%

4. Ryzyko płynności

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%	177,19%	168,75%
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	X
Wskaźnik płynności LCR	Min 1,00	1,55	155,00%
Wskaźnik płynności NSFR	Min 1,11	1,45	130,63%
Udział depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych w pasywach ogółem	Min 70%	88,10%	125,86%

5. Ryzyko stopy procentowej

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 2%	0,34%	17,00%

6. Ryzyko kapitałowe oraz ryzyko nadmiernej dźwigni

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 14,50%	15,46%	106,62%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 69,50%	60,41%	86,93%
Udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (wg w pełni wprowadzonej definicji)	Min 5%	8,23%	164,60%

W ocenie Banku poziom ryzyka na 31.12.2019 r. był umiarkowany i zgodny z profilem ryzyka, a w szczególności z apetytem na ryzyko ustalonym przez Radę Nadzorczą Banku. Wysokość łącznego współczynnika kapitałowego pokazuje, że fundusze własne (uznany kapitał) na 31.12.2019 były adekwatne do ponoszonego przez Bank ryzyka.

Międzyrzecz, 03.08.2020 r.

ZARZĄD

1. Zbigniew Górny Prezes Zarządu

PREZES ZARZĄDU

Zbigniew Górny

2. Mirosława Świdarska-Rosół Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowych

Mirosława Świdarska-Rosół

3. Kinga Bujnowicz-Kowalska Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

Kinga Bujnowicz-Kowalska

4. Aneta Książek Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. wsparcia sprzedaży

Aneta Książek

Oświadczenie Zarządu

dotyczące adekwatności ustaleń związanych z zarządzaniem ryzykiem

Zarząd Lubuskiego Banku Spółdzielczego niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącej adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłoszeniu według stanu na 31.12.2019 roku (Ujawnieniu) są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Międzyrzecz, 03.08.2020 r.

ZARZĄD

1. Zbigniew Górny Prezes Zarządu

PREZES ZARZĄDU

Zbigniew Górny

2. Mirosława Świdarska- Rosół Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowych

Mirosława Świdarska-Rosół

3. Kinga Bujnowicz- Kowalska Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

Kinga Bujnowicz-Kowalska

4. Aneta Książek Wiceprezes

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. wsparcia sprzedaży

Aneta Książek